СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

202. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 22-го ЖОВТНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 22, 1986 No. 202. VOL. XCIII.

Не... маестро В. Луців привозить нові скарби

Маестро Володимир Луців у редакції „Свободи".

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Л. Волянська). — Ще майорів удалині шлях-поворот додому незабутніх „Журавлів", українського чоловічого хору з Польщі, який захопив, зворушив і зачарував назавжди українського глядача в ЗСА і Канаді, як уже ностальгійним вітром із-за океану прилинула нова вістка, що до нас приїжджають молоденькі англійці й англійські українці з Ноттінґаму в Англії — 50-членний Ансамбль танцю, музики і співу — відомий широко в Англії та в Західній Европі Ансамбль Степана Чупляка, на 17 виступів по різних скупченнях українських поселенців тут у Північній Америці.

Привозить їх сюди маестро, співак і бандурист Володимир Луців, відомий не тільки з його колись тут власних виступів-концертів, але і як імпресаріо інших мистецьких одиниць, от хоча б голляндського Візантійського Хору диригента Мирослава Антоновича, і це В. Луців, відвідавши редакцію „Свободи" минулого місяця, поінформував на двогодинній розмові редакторів щоденника про низку виступів тут цього незвичайного й оригінального мистецького колективу. Він теж розповів захоплюючі речі про математика, учителя й вихователя, а до того й ревного майстра українського танцю-Степана Чупляка, що як на його вік (йому 35 років), уже багато встиг зробити у Великобританії не лише на полі освітньому, але ще більше на полі артистичному, молодечому, національному — на полі танечному.

Сам маестро В. Луців не шкодував слів, щоб описати якнайповніше своїх улюблених балерин і танцюристів, співаків та музик з Ансамблю С. Чупляка, щоб і ми — тобто українська Америка — привітали їх з відкритими раменами, бож і справді, — каже з ентузіязмом красномовний імпресаріо, — цей мистецький колектив не подібний до інших таких ансамблів, бо тут маємо до діла переважно із „наймолодшою молоддю" (вік учасників від 15-го року життя до 29-ти) і теж це чистокровні англійці, хлопці і дівчата, і наше українське юнацтво з Ноттінґаму, якраз пів-на-пів; всі вони — учні С. Чупляка, в якого спершу набиралися математичних мудрощів, щоб потім захопитися принадами українських народних танців і додатково — українського мистецтва, хорового й музичного. Половина ансамблю — англійці, друга половина — це народжені в Англії українці й українки, городяни Ноттінґаму. „Всі вони з запалом, переконанням і відданістю служать українському мистецтву, а тим і українській справі" — запевняє нас імпресаріо Луців. Десятки вимовних статтей, рецензій і заміток у численних періо-

(Закінчення на стор. 4)

КОНҐРЕС СХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ІМІҐРАЦІЮ

Вашінґтон. — Сенат схвалив у п'ятницю, 17-го жовтня, законопроєкт про іміґрацію. В середу, 15-го жовтня, законопроєкт був одобрений Палатою Репрезентантів. Він набере сили закону після того, як його підпише президент Роналд Реґен.

Один із авторів законопроєкту, сенатор-республіканець Алан Сімпсон, сказав репортерам: „Президент чекає, коли законопроєкт появиться на його робочому столі. Президент уже висловив згоду зразу ж підписати його".

В сенаті 63 законодавці проголосували за законопроєкт і 24 — проти. Серед тих, які схвалили законопроєкт, було 34 демократи і 29 республіканців. Серед тих, хто голосував проти, — 16 республіканців і 8 демократів. Таким чином, законопроєкт дістав, як зауважують репортери, двопартійну підтримку. Цікаво відзначити, що серед тих, які голосували проти, були такі ліві демократи, як Едвард Кеннеді, і такі консервативні республіканці, як Джессі Гелмс і Філ Ґремм.

Е. Кеннеді переконував перед голосуванням, що „законопроєкт приведе до дискримінації", а Ф. Ґремм накинувся на амнестію для нелегальних іміґрантів.

Згідно з новим законопроєктом всі іміґранти, які незаконно продісталися до З'єднаних Стейтів Америки до 1-го січня 1982 року, дістануть статус леґальних іміґрантів. Однак протягом п'яти років вони не можуть розраховувати на програми соціяльної допомоги (велфер, харчові картки та ін.). Працедавцями заборонено приймати на працю нелеґальних іміґрантів. За перше порушення цього правила вони дістають кару у висоті від 250 до 2,000 долярів за кожного нелеґального іміґранта. За наступні порушення — кару до 10,000 дол. Працедавці повинні вимагати від нових робітників документу, який свідчив би, що його власник має право жити і працювати в ЗСА. Але в обов'язки працедавця не входить перевіряти правдивість документу.

В законопроєкті сказано також, що статус тимчасових жителів ЗСА можуть дістати нелеґальні іміґранти, які попрацювали не менше 90 днів у сільському господарстві у період від 1-го травня 1985 року до 1-го травня 1986 року.

Ліберали типу Е. Кеннеді вважають, що депортація людей, які продісталися до ЗСА незаконно, є „дискримінацією" по відношенню до таких іміґрантів. Однак консерватисти типу Дж. Гелмса доказують, що не можна прощати тих, хто порушив закон країни, пробравшись в неї нелеґально.

Текст законопроєкту про іміґрацію обговорювався протягом багатьох років. Його неодноразово переписували, вносили поправки, доповнення. І ось нарешті новий законопроєкт прийнятий.

АМЕРИКАНЦІ ПІДТРИМУЮТЬ Р. РЕҐЕНА

Ню Йорк.—Речник Білого Дому Ричард Віртлин, який відповідає за проведення опитування громадської думки щодо політики Президента, повідомив газету „Ню Йорк Таймс", що опитування, проведене 14-го жовтня, тобто після повернення президента Роналда Реґена з Рейкявіку, показало, що 73 відсотки американців підтримують політику Президента.

Опитування, проведене 9-го і 10-го жовтня—перед зустріччю Р. Реґена з М. Горбачовим—виказало, що Президента підтримувало 64 відсотки американців.

Про збільшення кількости американців, які підтримують політику Р. Реґена, свідчить і опитування громадської думки, проведене 14-го і 15-го жовтня газетою „Ню Йорк Таймс" разом з редакцією новин телевізійної компанії Сі-Бі-Ес. На запитання, хто винен у провалі переговорів у Рейкявіку, 44 відсотки назвали Ґорбачова, 17 відсотків Реґена, 11 відсотків сказали „обох", а 4 відсотки—„нікого".

Лише 20 відсотків опитаних сказали, що Президентові треба було відмовитися від стратегічної оборонної ініціятиви (СДІ), щоб Ґорбачов погодився на запропоновані Реґеном умови договору про роззброєння. 68 відсотків опитаних погодилися з Реґеном, висловившись за продовження робіт для створення СДІ 72 відсотки опитаних схвалили політику Реґена щодо Совєтського Союзу. В попередньому опитуванні, проведеному газетою „Ню Йорк Таймс" і Сі-Бі-Ес 1-го жовтня, політику Президента у відношенні до СССР одобрив 61 відсоток опитаних.

Останнє опитування показало зростаюче одобрення американцями програми СДІ.

Однак опитування громадської думки показало, що схвалення американцями політики президента Реґена зовсім не означає, що на виборах 4-го листопада виборці віддадуть перевагу республіканцям над демократами. Опитування підтвердило, що коли виборці ідуть вибирати представників до Конґресу, то їх більше турбує становище того чі іншого кандидата щодо „домашніх", місцевих справ, ніж до зовнішньополітичних.

Підсумки аналогічних опитувань, проведених газетами „Волл Стріт Джорнал" і „Вашінґтон Пост", також показали, що більшість американців згуртувалася навколо Президента у зв'язку з зустріччю в Рейкявіку і дають його становищу високу оцінку. Як пише „Волл Стріт Джорнал", „Білий Дім перетворив потенційну політичну катастрофу на тріюмф". Однак газета підкреслює, що ця перемога буде мати тимчасовий характер.

ВІЙНА НЕРВІВ МІЖ МОСКВОЮ І ВАШІНҐТОНОМ ТРИВАЄ

Вашінґтон. — У зв'язку з „видворенням" американських дипломатів із Совєтського Союзу чотирьох з амбасади в Москві і одного з консуляту в Ленінграді, війсна нервів, а радше психологічно-пропагандивна кампанія між Вашінґтоном і Москвою триває далі, більше того, вона набирає на силі і, не зважаючи на деякі домовлености у Рейкявіку про редукцію стратегічних ракет, зокрема ракет середнього засягу в Европі, може стати початком нової совєтської пропагандивної кампанії проти ЗСА, — кажуть політичні спостерігачі.

Ситуація погіршилася ще й тим, що Адміністрація президента Роналда Реґена заповіла нові відплатні акції проти СССР, тобто викинення із З'єднаних Стейтів Америки такої ж кількости совєтських дипломатів у відплату за потягнення совєтського уряду. Офіційні особи Білого Дому і Державного департаменту вправді запевняють, що в майбутньому ці справи можна буде якось позитивно полагодити, але одні й другі визнають небезпеку цієї гри хоч Америка в цьому випадку не має іншого виходу, як кажуть поінформовані особи.

Державний секретар Джордж Шулц дискутував ці справи у Білому Домі і в Департаменті справедливости і висліди його розмов та проголошення відплатних акцій будуть проголоуені незабаром. Він, тобто Дж. Шулц, оспорює закид совєтських чинників, що ЗСА перші розпочали цю війну нервів, викинувши з території ЗСА 25 совєтських громадян, працівників і дипломатів місії до Організації Об'єднаних Націй і тепер мусять взяти на себе консеквенції з тим зв'язані. Дж. Шулц й інші урядові чинники не погоджуються з такою арґументацією, бо ЗСА вже раніше домагалися зменшення працівників місії до 165 осіб, а коли СССР не реаґував на вимогу ЗСА, Державний департамент, переглянувши списки осіб, передав 25 прізвищ до совєтської місії з вимогою, щоб вони опустили територію ЗСА до кінця жовтня. У цій групі не було ані одного дипломата високої ранґи, затрудненої особи з амбасади СССР у Вашінґтоні чи консуляту в Лос Анджелесі. Очевидно, ЗСА брали до уваги шпигунську діяльність багатьох совєтських громадян, які затруднені місією. Усі три представництва СССР, які включають також представників Української і Білоруської ССР, нараховували 270 осіб

Речник Державного департаменту Чарлз Е. Редман заявив кореспондентам що ЗСА передали совєтському амбасадорові у Вашінґтоні Юрієві Дубініну формальний протест з приводу викинення дипломатів і заявили, що таке потягнення і такий висновок міг бути зроблений тільки в СССР, де про відносини з іншими державами рішає дослівно кілька осіб з Політбюра. Редман відмітив, що „видворення" американських дипломатів може мати погані наслідки для відносин ЗСА з СССР і на започатковану фазу ширшої співпраці.

Г. І. Марчука обрано головою Академії Наук СССР

Москва. — Засоби масової інформації повідомили, що голою Академії Наук СССР обрано в четвер, 16-го жовтня, д-ра Гурія Івановича Марчука, совєтського математика українського роду, який від 1980 року був заступником голови Ради Міністрів і головою державного комітету винаходів і технології. Перед тим він очолював сибірське відділення Академії Наук у Новосибірську, яке розвинулося в могутній науковий дослідницький центр відомий в цілому Совєтському Союзі. Д-р Г. Марчук, як пише в інформації газета „Ню Йорк Таймс" у числі з 17-го жовтня ц.р., був винахідником і директором великого державного підприємства комп'юторів, який існує при сибірському відділенні АН.

Совєтське пресове агентство ТАСС, повідомляючи про ці зміни інформує, що Г. І. Марчук був обраний президентом АН СССР у тайному голосуванні через бальоти на з'їзді членів. Попередній президент, 83-річний Анатолій П. Алєксандров, попросив з'їзд відпустити його на емеритуру.

У промові, яку від імени Політбюро виголосив на з'їзді академіків Єгор К. Лігачов, відмічувалось потребу „іти з духом часу", а для цього потрібно поробити чимало змін, бо „завдання перед совєтськими вченими дуже великі і важкі" . — підкреслив Лігачов.

Новий президент АН СССР народився в 1925 році в родині вчителя українця в Оренбурзькій провінції, у південній частині Уралу, студіював математичні науки в Ленініградському університеті, а в 1958 році написав працю і оборонив титул доктора математичних наук. Більшість його праць зв'язана з компюторською технологією. „Гру" під час вибору програв дотеперішній віцепрезидент АН Євгеній П .Веліков, якого свого часу вихваляла газета „Правда" за його працьовитість і наукові досягнення. Політбюро однак вирішило ,що Академія відстає у багатьох ділянках, і може тому наступили зміни в „естаблішменті" тієї установи.

У Філядельфії відбудеться вечір І. Франка

Філядельфія. — Тут у приміщеннях Українського Освітньо-Культурного Центру відбудеться в суботу, 8-го листопада ц.р., о год. 5-ій вечір на пошану Івана Франка, що його влаштовує Фінансова комісія СФУЖО для придбання фондів на журнал СФУЖО „Українка в світі".

Вечір, яким буде вести ред. Ольга Кузьмович, має у програмі доповідь проф. Євгена Федоренка і виступи Мистецької Студії Слова Лідії Крушельницької. Члени студії: Тиміш Ганкевич, Марко Глют, Ліда Залуцька, Лесик Кмета, Юрій Прятка і Ярослав Шуль виконають в'язанку із поезій І. Франка в хореографічному опрацюванні Олі Івасівки та при музичному супроводі проф. Ігоря Соневицького. А. Прятка і Я. Шуль виголосять відтак поезію І. Франка „Великі роковини".

У музичній програмі виступить молода гарфістка Одарка Полянська, яка виконає твори на гарфі К Сальозедо , Ф. Баха, Дж. Дуссека і Паване.

На закінчення вечора відбудеться розгра картин мистців: Стефанії Бернадин — „Краєвид", Володимира Баляса — „Місячна соната" і Володимира Савчака — „Церква св. Юра" в Дрогобичі (подарунок д-ра Миколи Ценка).

Відбудеться мистецький вечір у Виппані

Виппані, Н. Дж. — 61-ий Відділ Союзу Українок Америки у Виппані, Н. Дж., запрошує на мистецький вечір, який відбудеться в суботу, 8-го листопада ц.р., о год. 4-ій по полудні тут в церковній залі св. Івана Хрестителя при дорозі ч. 10 і Південь Джефферсон вул.

На цьому мистецькому вечорі мистці будуть демонструвати техніку свого мистецтва та буде знаменита нагода закупити різдвяні дарунки. Мисткині, які будуть присутні на вечорі, це: Володимира Васічко — акварелі, краєвиди і квіти; Христина Головчак-ДеБаррі — графіка: природа і люди; Люба Мазяр — олія: тематика українських пісень і літератури; Слава Геруляк — кераміка, українська народна і модерна; Елміра Ґеруляк — силянки (ґердани: традиційні і модерні).

Вступ на вечір — 5 дол., що включає каву, солодке і безплатну опіку малих дітей. Крім цього, будуть виграші: кожна мисткиня дарує один твір своєї праці. Увесь дохід призначений на Український Музей.

Д-р Л. Добрянський одержить медалю в Ню Йорку

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" з четверга, 16-го жовтня ц.р., подав листу 80 американських громадян з 42 етнічних груп, яких вибрано з-поміж 15,000 кандидатів на отримання медалі Елліс Айленд з нагоди століття Статуї Свободи.

В часі святкувань 4-го липня 1986 року отримали медалю Свободи лише 12 натуралізованих американських громадян. Це викликало широке обурення серед різних етнічних груп, представники яких не були включені в групу. Тому при кінці червня посадник Ню Йорку Едвард Кач вручив подібну медалю Свободи 87 американцям різного етнічного походження в окремій церемонії. Серед цих 87 був один українець, генерал американської армії Микола Кравців.

Тепер проголошені імена для надання медалі Елліс Айленд включають деякі із нагороджених мейором Е. Качом, але також багато з вибраних не були на першій листі. У цій листі 80 американців різного етнічного походження знаходиться також ім'я одного українця, а це проф. д-р Лев Добрянський, який останньо був на дипломатичній службі в Південній Америці.

Вибрані, відомості про яких переглядала Етнічна рада, зложена з різних організацій, належать до широко відомих особистостей, але також деякі із них зовсім не знані, як інформує щоденник „Ню Йорк Таймс".

Вручення медалів відбудеться в понеділок, 27-го жовтня ц.р., у спеціяльній церемонії на Елліс Айленді, в день перед 100 річницею відслонення Статуї Свободи, і цим закінчуються святкування зв'язані з відкриттям відновленої Статуї Свободи.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД, довідавшись, що пілот джетового бомбардувальника пережив катастрофу зістрілення, домагається тепер звільнення його. Пілот правдоподібно знаходиться в руках мусулманів-шіїтів, міліції Амаль. Ізраїль погрожує, що у випадку відмови, воєнні літаки шукатимуть нагоди відплати. Поширились однак поголоски, що Єрусалим погодиться в заміну за летуна звільнити декількох мусулманів-шіїтів, щоб в мирний спосіб полагодити справу.

БРАЗИЛІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ заарештувала 17 членів контрабанди наркотиками, три з них громадяни Ізраїля, зліквідувавши при тому 836 фунтів кокаїни на загальну суму 9,5 мільйона долярів .Бразилійський уряд, наслідуючи інші уряди в Латинській Америці, вирішив повести рішучу боротьбу з торгівцями наркотиками, які в останньому часі почали неґативно впливати на бразилійську економіку і займалися перекупством.

СОВЄТСЬКІ КОРАБЛІ все ще кружляють біля Бермуди, де у віддалі 60 миль затонув совєтський підводний човен з нуклеарними ракетами на покладі. Існують здогади, що Москва накаже залишити на якийсь час один чи два кораблі на місці випадку, щоб перешкодити американцям робити досліди чи хоч би фотознімки під водою.

ГРЕЦЬКІ СОЦІЯЛІСТИ, тобто урядова партія прем'єрміністра Андеаса Папандреу, програли вибори в чотирьох найбільших містах Греції в користь консерватистів. Коли стало відомо, що так звана Нова демократична партія із консервативним забарвленням виграла вибори також в Сальоніках і Атенах, прем'єр Папандреу визнав поразку соціялістів, але рівночасно заявив, що він не мінятиме своєї дотеперішньої політики і не проголошуватиме парляментарних виборів скоріше, як передбачено. Політичні аналітики однак думають, що Папандреу може змінити свою думку під тиском публічної опінії і браку співпраці та підтримки широких кіл грецького суспільства для його уряду. Соціялісти мають тепер більшість у парляменті 160 до 110 голосів.

КОРЕСПОНДЕНТ АГЕНТСТВА Юнайтед Пресс Інтернешенел Чарлз Мичелл, покликаючись на совєтські газети „Нєдєля" і „Ізвєстія", повідомив, що совєтський пасажирський літак типу ТУ-134А, з 80 пасажирами на покладі і обслугою загорівся в повітрі. Пожежа розпочалася з невідомих причин у приміщенні багажів, коли літак піднісся на висоту 7,000 метрів. Дим, який продістався до відділу пасажирів, викликав паніку. Дим густішав і у відділі пасажирів не було нічого видно. Капітан літака знизив лет до 150 метрів і наказав стюардесам відкрити усі двері, щоб рятувати пасажирів перед задушенням. Не маючи відповідного місця для приземлення літака, пілот Владімір Добровскі вирішив приземлити його у залісненій околиці. Під час приземлення літак загубив обидва крила. Добровскі був тяжко поранений, а штурман і бортовий інженер загинули. Загинули також декілька пасажирів. Уцілілі пасажири розпалили в тайзі вогонь і очікували на порятунок. Рятівники добилися до місця катастрофи аж за три години. Газета „Нєдєля" не подає подробиць і тому не відомо скільки осіб загинуло у катастрофі, яка трапилася біля місцевости Сиктивкар (Комі АССР).

МІЖНАРОДНИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ комітет (МОК) обрав місто Барсельону в Еспанії для літніх олімпійських игрищ в 1992 році. Столицею зимової олімпіяди в тому ж році буде місцевість Альбервіль у французьких Альпах. Президент МОК Хуан Антоніо Самаранч сам народився в Барсельоні і тому він дуже задоволений вислідом голосування. „Я радий, а зі мною радіють всі еспанці, — заявив кореспондентам король Еспанії Хуан Карльос, — і ми докладемо всіх зусиль, щоб Олімпіяда випала якнайкраще. Кореспонденти відмічують, що король Хуан Карльос особисто вів кампанію в користь Еспанії, кажучи, що не може бути кращого і вигіднішого місця для Олімпіяди, як Барсельона.

В АМЕРИЦІ

ДВА АМЕРИКАНСЬКІ ВИНИЩУВАЧІ типу Ф-15 вилетіли з бази, щоб попередити можливе проникнення в повітряний простір ЗСА двох совєтських бомбардувальників, які наблизилися до американського державного кордону над східньою частиною Алеутських островів. Представник аляскінського реґіонального командування військово-повітряними силами полковник Тед Тілма назвав операцію американських винищувачів „рутинною". Побачивши поруч зі собою американські літаки, совєтські бомбардувальники повернули на захід.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН і Перша Лейді підписали документи, в яких вони повідомляють виборчу комісію стейту Каліфорнія про те, що не зможуть проголосувати на своїх виборчих дільницях 4-го листопада, в день виборів до Конгресу. Роналд і Ненсі Реґени будуть голосувати у Вашінґтоні.

В РОЗМОВІ З РЕДАКТОРАМИ американських провінційних газет колишній президент Джиммі Картер назвав великою помилкою рішення президента Роналда Реґена приділити всю увагу стратеґічній оборонній ініціятиві (СДІ), яку Дж. Картер, як всі лібералі, називає „зоряними війнами". Колишній президент сказав, що Р. Реґен, відмовившись зробити СДІ „предметом торгівлі в переговорах з Горбачовим, упустив прекрасну можливість укласти договір про роззброєння" з Совєтським Союзом. Як відомо, сам Картер не упустив аналогічну „прекрасну можливість" і підписав у 1979 році у Відні з тодішнім совєтським лідером Леонідом Брежнєвим договір САЛТ II. Цей договір був настільки невигідним для З'єднаних Стейтів, що навіть контрольований демократами Сенат відмовився його ратифікувати не зважаючи на всі настоювання президента-демократа.

ДО ВАШІНҐТОНУ прибув з візитою французький спеціяльний міністер у справах боротьби з тероризмом Робер Панро. Він зустрівся з віцепрезидентом Джорджом Шулцом, директором Сі-Ай-Ей Вілліямом Кейсі, секретарем Департаменту справедливости Едвином Мізом, асистентом Президента з питань крайової безпеки Джаном Пойндекстером і директором ФБІ Вілліямом Вебстером. На переговорах були обговорені спільні заходи в справі боротьби з міжнародним тероризмом, а також справа звільнення французьких і американських закладників, що знаходяться у Ливані. Виступаючи перед репортерами, французький міністер відмовився повідомити про подробиці своїх переговорів з американськими офіційними особами. „Я не можу говорити про наші пляни на майбутнє, бо така щирість може бути використана нашими ворогами", — сказав Р. Панро.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц виступив у Крайовому клюбі преси, щоб роз'яснити позицію президента Роналда Реґена на переговорах з Міхаїлом Горбачовим у Рейкявіку. Шулц сказав, що Р. Реґен не пропонував М. Горбачову укласти угоду про відмову від всіх нуклеарних сил, а лише запропонував відмовитися від балістичних ракет. Шулц прочитав тексти двох пропозицій Президента. В них говорилося про знищення протягом найближчих десяти років усіх балістичних ракет. Роз'яснення Шулца потрібне було тому, що після повернення Президента з Рейкявіку стали роздаватися голоси, що він запропонував Горбачову знищити всю нуклеарну зброю. Так зрозумів становище Реґена, наприклад, сенатор-демократ Сем Нанн, один з авторитетних законодавців в ділянці оборони. Шулц сказав також, що вже після Рейкявіку Горбачов надіслав йому послання через совєтського амбасадора у Вашінґтоні Юрія Дубініна. Державний секретар нічого не сказав про зміст цього листа.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Найближчий віцепрезидент — жінка?

Демократична партія зробила у президентських виборах в 1984 році історичний прецеденс, що її кандидат на президента Волтер Мондейл вибрав собі на віцепрезидента жінку. Вибір на перший погляд був логічний і добрий: Мондейл із далекої Міннесоти обрав собі на заступницю жінку із американського Сходу, з Ню Йорку, колишню конґресменку, католичку, гарної постави і доброго промовця. Але Джералдін Ферраро віцепрезиденткою не стала передусім тому, що демократичний кандидат був у порівнянні з республіканським кандидатом Роналдом Реґеном дуже слабий і програв вибори найбільшою прогрою, як її зазнав був будь-який його попередник. Крім власного стейту Міннесоти Мондейл дістав ще муринський Дистрикт Колюмбії. Та лявінна перемога Реґена вказала, що йшлося не тільки про популярність його особи, але про загальний зворот американського суспільства „направо". Покищо всі опити вказують ,що такі настрої панують і тепер. Невідомо, очевидно, чи вони пануватимуть також у 1988 році, невідомо теж, чи Роналд Реґен збереже тоді свою теперішню популярність, яку намагаються всіма способами підірвати його демократичні противники, що їм частинно вдається (провал в обох палатах Конґресу вето Реґена у справі санкцій проти Південної Африки).

Проте вже тепер йдуть в обох провідних американських партіях приготування до кампанії у 1988 році і преса повна прерізних комбінацій на ту, покищо ще далеку, майбутність. Таким чином появилися вже медитації на тему майбутніх кандидатів обох партій і на президента і їхніх заступників. Республіканська партія, має вже аж кількох кандидатів, які або явно проголосили свою кандидатуру, або дали виразно пізнати, що кандидуватимуть. Найпершим із них є теперішній віцепрезидент Джордж Буш. Але він має поважну опозицію від правого консервативного партійного крила. Другим найповажнішим кандидатом був би теперішній голова республіканської більшости в Сенаті Роберт Дол. Президентські амбіції виявляє конґресмен Джек Кемп, дуже активний, чоловий репрезентант правого крила Республіканської партії. Напевне зголосяться інші претенденти. По демократичному боці покищо існує збентеження і вичікування. Деякі кола пропаґують і навіть збирають уже виборчий фонд — нюйоркського губернатора Маріо Квомо, доброго промовця, який виявив теж організаторський талант. Його слаба сторінка та, що він майже невідомий поза нюйоркським стейтом, хоч був головним промовцем на конвенції Демократичної партії, яка обрала була Мондейла.

Найцікавішими є медитації преси на тему віцепрезидентури. Коментатори переконані, що у виборах 1988 року обидві партії проголосять кандидатури жінок на віцепрезидента. Джералдін Ферраро скомпромітована власною прогрою і дуже підозрілими фінансовими операціями її чоловіка, якого навіть формально оскаржили у протизаконних діях. Тому демократи покищо не мають виразної кандидатки на віцепрезидента. Зате по республіканському боці є аж чотири жінки, які відомі у рядах своєї партії і мають за собою поважний державно-політичний стаж. Це сенаторка Ненсі Кессембавм, член Верховного Суду Сандра Дей О"Коннор, член Уряду секретарка транспорту Елізабет Дол і колишня амбасадорка ЗСА в ОН Джін Кирпатрик. Як номінацію на президентського кандидата і дістав би не Джордж Буш, а сенатор Роберт Дол, то автоматично відпали б кандидатура його дружини на віцепрезидента і кандидатура сенаторки Кессебавм, що походить з того самого стейту Кензасу, що Роберт Дол. Але цей останній буцім то не симпатизує із Джін Кирпатрик за її дуже гострі виступи проти СССР, отож залишається кандидатура Сандри Дей О'Коннор, яка проте ледве чи прийняла б кандидатуру на віцепрезидента, коли вона має куди вигіднішу досмертну позицію члена Верховного Суду.

У всякому разі ввесь жіночий світ в Америці тепер уже зацікавлений виборами у 1988 році і захоплений перспективою, що вперше в історії Америки була б не тільки у Білому Домі „перша лейді" дружина президента, але жінка була б також віцепрезидентом, який є президентом Сенату і заступає президента у часі недуги, в різних специяльних дипломатичних місіях і при маніфестаційних репрезентаційних нагодах.

Василь Пасічняк

ЩЕ ПРО ФУНДАМЕНТАЛІЗМ

II.

Про це відхилення нині свідчить „остполітік" Ватикану. І про неї „йде боротьба". Ця політика свідчить про „наміри" Ватикану більш як наявні. Головною справою цієї політики, надуманої Москвою, є справа ліквідації Східніх Католицьких Церков. Москві йдеться про те, щоб Ватикан на цю ліквідацію погодився, як заплату від Москви за її „підтримку" досі ще неокресленого поєднання православного сходу із католицьким заходом. Така настанова спонукала московських обсерваторів бути на Другому Ватиканському Соборі в 1963-65 роках. Більш як наявні наміри Ватикану прозрадилися в червні 1971 року, на інтронізації московського патріярха Пімена. Він закликав її учасників до „радости з приводу 25-ої річниці ліквідації Берестейської унії і повороту українців католиків до російського православя". Присутній там емісар Ватикану кардинал Ян Віллєбрандс не запротестував проти цього злочинства Пімена, збув його мовчанкою і не виступив проти цієї заяви, повернувшись до Риму. Другий майстер „остполітік", секретар Ватикану, кардинал Агостіно Касаролі, далі роз'їжджає по столицях російського і неросійського Сходу для торгів з противниками Східніх Католицьких Церков і недавно, повернувшись з Греції, повторив постійно пропаґовану фразу, що Східні Католицькі Церкви стоять на перешкоді порозуміння між православними і католиками. Треба повернути — кажуть православні провідники, — до стану який існував перед їх злукою з Апостольською Столицею, тобто просто кажучи, треба зліквідувати Східні Католицькі Церкви — отож і нашу.

Кардинал Йосиф Сліпий, у своєму „Завіщанні" сказав нам що „Церкву треба боронити проти будь-кого, хто спричинив би її шкоду". Тому він не завагався написати у своєму „Завіщанні", що „Апостольський Римський Престіл під впливом і властю урядовців Римської Курії, може і в доброму намірі, взяв у 1970-их роках політичний курс, який спричинив болючий удар для нашої Церкви в Україні, а ще більше для тієї частини нашої Церкви і народу, що знайшлась у вільному світі. Увесь християнський світ є свідком, що наші постійні перестороги, які ми предкладали Папі Павлові УІ, не брано до уваги". Але виглядає, що Папа Іван Павло II роздумував над знаною йому критичною настановою українського Патріярха до „остполітік" і не уважає її втечею від Риму, бо публічно заявив, що „Покійний Кардинал Сліпий боровся за слушну справу", (За патріярхат), та що „його треба шанувати, бо він боровся за слушні права своєї Церкви". Проте противники великого сина України і поучень Папи не шанують. Чужим не диво, в них свої цілі...

Джерелом і образом нашого „східнього благочестя" є передусім Св. Літургія в Українській Католицькій і Православній Церквах та церковні послання їх світлих ієрархів. В останньому масі це благочестя пояснюють твори Слуги Божого Андрея і Блаженнішого Патріярха Йосифа. Хто простудіював ці твори, той не боїться звороту очей наших фундаменталістів до „Сходу". Вони не звернені до „російського сходу". Чужі впливи в духовості нашої церкви не є аж такі, яких не можна б позбутися. Це потверджує практика нашої Церкви у вільному світі, де немає всевладного тиску окупантів України. Треба врешті мати почуття нашої повноцінної підметности у Вселенській Церкві і усвідомити собі, що ми маємо право хвалити Бога власними обрядовими формами і це публічно визнає Митрополит Максим на Канаду, який проповідує зберігати „українську культуру в Українській Церкві".

Я особливо живу Церквою і слідкую за її дійствами, але я не запримітив української католицької групи, яка вела б акцію проти унії нашої Церкви з Апостольською Столицею. Є за цим виїмкові одиниці і я таких стрічав; та вони огірчені політикою Ватикану перестали займатися церковними справами і не творять групи, як це твердить Микола Бараболяк.

У статті його виявлена теж нехіть до „політичних українських груп", які за його словами, „не мають змоги проявитись на полі політичних досягнень, перекинулись на релігійно-церковне поле і надають певний „бойовий" тон нашим фундаменталістичним на-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Володимир Баран

Концерт хору „Журавлі" в Дітройті

Наші українські хори, які з далених країв попереднього і цього року загостили до нас, принесли нам багато глибоких вражінь. Це була суміш почувань радости із несподіваної зустрічі із земляками, а часом близьких приятелів і естетичних приємностей, які породжував їх спів.

Такі почування зродились у серцях учасників концерту чоловічого хору з Польщі.

Манила нас цікавість побачити їх та почути їх спів, бо це вияв їх зорганізованого культурного життя, що рівночасно є доказом офіційного відношення влади до української меншини в Польщі.

Хор, складаючись із 40 співаків, виявив рівновагу сили поодиноких голосів, що дозволяло на вирівняну інтерпретацію кожної пісні. Основною прикметою цього хору — це його особливий стиль співу, який характеризує лагідність та повстриманість і тим самим відсутність напруженої динаміки, що в кінцевому ефекті викликає вражіння опанованого, культурного музикування. Цей стиль появився уже у першій пісні „Реве та стогне", де голосове насилення відбігало маркантно від загальноприйнятого. Варте великої уваги і похвали було виконання цілого концерту, коли взяти під увагу услів'я праці цього колективу. Співаки, в переважаючій більшості різні професіоналісти, з'їжджаються на проби дуже рідко. Але маючи диригента високої культури і витонченого мистецького смаку, вони зуміли надати кожній пісні своєрідну, правильну інтерпретацію, оперту на глибокому проникненню тексту та задуму композитора. Годі краще віддати молитовність псальму Бортнянського — стільки зосередження, майже релігійної екстази можна було в ньому відчути. „Огні горять", пісня глибока своїм психологічним насиленням була потвердженням тонкого мистецького відчування диригента і вміння хору віддати це співом. Піяніссіма в цій пісні доходили до непорочної ніжности.

Хор виявив ряд солістів, які задовільно вив'язались із своїх завдань. Для збагачення програми виступили сопрано Марія Щуцька та бас Микола Конах. Співачка з приємним тембром голосу та доброю технікою, вміло підібрала репертуар на свої голосові спроможності. Було би однак побажаним не виконувати багатострічкових пісень, з повторяючою мелодією.

Бас Микола Конах, молодий чоловік бо лише 22 роки імпонував силою низьких тонів. Можна сміло пророкувати йому гарних успіхів в майбутньому, при відповідному вишколі його голосових спроможностей. Сольові виступи ще одного баса Ярослава Юрчака на нашу думку, були зайві. Хор складається із мешканців західніх земель України, осягнув би дуже милий ефект, співаючи більше народних пісень тих земель, які ми рідко чуємо і які для нас все ще є своєрідною екзотикою. Акомпаньямент Анни Салій-Туз зливався у нерозривну цілість із хором, що безсумнівно було виявом її великого музикального обдаровання.

І на прощання можна цьому хорові сказати, що наповнив наші серця не тільки радістю але й гордістю. Бо його спів та існування — це доказ, що байдуже в яких обставинах — ми все таки живемо. До скорого побачення. Концерт відбувся у суботу 4-го жовтня цього року.

Степан Женецький

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ В МОСКВІ ПІД НАГЛЯДОМ КҐБ

У зв'язку з нещодавньою голосною справою ув'язнення і звільнення американського кореспондента, Ніколаса Данілова багато писала й далі пише американська і світова преса. Рівнож з приводу цієї афери появляються у світовій пресі цікаві описи про обставини, серед яких живуть і працюють кореспонденти західніх часописів у Совєтському Союзі.

Про Н. Данілова пишуть інші кореспонденти, які сповняли функції журналістів у Москві, що він дуже добре виконував обов'язки кореспондента: Данілов зустрічався з тамошніми людьми різних верств поза очі і вуха московсько-комуністичної держави. КҐБ. Усі кореспонденти в Москві дуже скоро усвідомлюють собі, що як хтось з них хоче обмежитись для роздобуття цікавих вісток із життя у Совєтському Союзі, то не може покладатися тільки до режимом організованих пресових конференцій, бо тоді не треба їхати до Москви, а сидіти у Вашінґтоні, чи Лондоні, читати звіти пресового совєтського аґентства ТАСС і писати про цю країну статті.

Совєтські власті пильно слідкують за всіма західніми кореспондентами, але зокрема звертають спеціяльну увагу на таких, як Ніколас Данілов, які розуміють добре російську мову та можуть добре порозуміватися з громадянами СССР.

Нав'язуючи до справи Данілова, дуже цікаві пригоди про життя і працю західніх журналістів у Москві описує американська журналістка Енн Ґеррелс. Вона перебувала в Совєтському Союзі, як кореспондентка Ей-Бі-Сі, від 1979 до 1982 років. Як і всі західні кореспонденти, вона добре пізнала методи „опіки" КҐБ над закордонними журналістами, але як і всі інші західні кореспонденти думала, що найгірше, що може статися кореспондентові в Совєтському Союзі — це „видворення". І їх якраз припала ця „честь" — її прогнали з СССР, **як „небажану кореспондентку"**.

Властиво, — **пише вона,** самі совєтські власті **примушують закордонних кореспондентів поводитися,** ніби вони шпигуни: вони мусять шепотом порозуміватися у своїх помешканнях, губитися в натовпі людей, щоб утекти від „хвоста" (наглядача); совєтський уряд постійно обвинувачує закордонних журналістів, що вони працюють для американсько розвідки — Сі-Ай-Ей. Але досі ніхто із західніх журналістів у Совєтському Союзі, до афери Данілова, не був ув'язнений, а тим більше, формально звинувачений у шпигунстві. Справа Данілова була великою несподіванкою для всіх тих західніх журналістів, хто був обізнаний з тактикою совєтського режиму в таких справах.

Закордонний журналіст опиняється в СССР

Коли закордонний журналіст опиниться в Москві, він мусить перейти фронт „справжньої" Московії. Для всіх чужинців є призначені спеціяльні помешкання, що є порозкидані довкола Москви. Ці бльоки домів самі росіяни називають „ґетто". Вигоди в тих приміщеннях, — вияснюють совєтські власті — кращі, як у домах пересічних совєтських громадян. А це властиво **ради кращого нагляду над чужинцями.** При вході до **бльоків таких** будинків стоїть **міліціянт у** сірому однострої, **завданням** якого є не **допускати до** зустрічів **західніх журналістів** із громадянами СССР, які могли б якось продістатися до середини їх приміщень. А якщо якийсь західній журналіст виїжджає кудись автомобілем з таких приміщень, цей міліціянт записує кольор і число плитки, так що поліція може зразу розпізнати американського (04) кореспондента (К). (Подібно поступають і з журналістами інших країн Заходу). В стінах помешкань журналістів і в телефонах повкладані підслухові апарати. Вся обслуга — прибиральниці, щофери, секретарки, перекладачі — є підбирані і підсилані режимниками. Вони мусять регулярно звітувати свої завваги властям. Енн Ґеррелс пише, що коли вона виходила зі свого помешкання, то свої особисті речі лишала на одному кінці стола, а як поверталася то завважувала, що ці речі таємно „еміґрували" на другий кінець. Її листи приходили вим'яті. Західні кореспонденти завжди тримають при собі в кишенях книжечки з адресами, і ніколи не згадують при обслузі імен своїх місцевих приятелів.

Пригода американської кореспондентки

Але для чужинних кореспондентів у Совєтському Союзі не вистачає звичайна осторожність. Одного разу місцевий знайомий потелефонував Енн Ґеррелс, що конечно хоче її бачити „надворі", тобто поза помешканням для чужинецьких журналістів. П'ять хвилин пізніше, коли прийшла на умовлене місце, вона завважила незвичайно велике число кремезних мужчин, які стояли безчинно, хоч надворі лютував великий холод. Вони нічого не мали в руках, що було ще одною ознакою осторожи, бо звичайно, совєтські громадяни не йдуть нікуди без „авоськи" (сіткової торбини на закупи) чи течки, до яких можна вкласти, як щось ненадійно трапиться купити, наприклад банани, чи чеські черевики. Вона спитала сина знайомого кореспондента, який тут припадково переходив, щоб привів його батька. Щось було не впорядку. Але це вже було запізно. Як тільки її знайомий появився із-за рога вулиці, його вхопили і вкинули до автомобіля, що там уже чекав. Після кількагодинних допитів, його звільнили, але він уже боявся більше зустрічатися з цією американською кореспонденткою.

Закінчення буде.

Гуцульське подружжя спасло мою родину під час голокосту...

Так заявив жид-лікар д-р Дейвид Вассерман в інтерв'ю з репортеркою „Торонто Стар" Стасею Івасюк. Мимо свого похилого віку — йому тепер 89 років життя — д-р Д. Вассерман працює в шпиталі, є любителем клясичної музики, займається фотографуванням і є поліглотом — володіє 12-ма мовами.

Д-р Д. Вассерман присвятив 71 років медицині — сім років медичним студіям і 64 роки лікарській практиці. З уваги на похилий вік всі торонтонські шпиталі закрили перед ним двері, аж у 1954 році завдяки його знанню багатьох мов, прийнято його до різнонаціонального „Докторського шпиталю".

Інтересний життьовий шлях лікаря, якому вбоге гуцульське подружжя врятувало життя під час німецької окупації Галичини. Він народився і виховався у Відні, студіював медицину у віденських медичних світочів — Ґона, Пірквета, Штернберґа, Фройда, Адлєра. Продовжував студії в Парижі, спеціялізуючись у дерматології й судовій медицині. Почав практикувати в гуцульських Карпатах у Галичині, що тоді належала до австрійсько-угорської монархії. Був повітовим лікарем на печеніжинський район в Україні. Головним його завданням було поборювати пошесні недуги, на

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Михайло Паламар

До 1000-ліття Хрищення України

ГЕРОДОТ НА УКРАЇНІ

II.

Отже, згадуючи прихід скитів на українські землі, Геродот властиво описав захоплення ватагою центрально азійських купців згаданої Керченської протоки, яка сполучає Озівське море з Чорним та була головним ключем в чорноморській торгівлі, як старинної так і середньовічної доби. Тут Геродот зазначив, що „кіммерійці" (мешканці українських земель) залишили свій край та „перейшли (чи може повернули) до міста Синопи" — відомого вузла торгівлі на південному побережжі Чорного моря, а скити зайняли „пустиню". Це властиво означає прихід нової комерційно-адміністративної влади, яка замінила факторії купецької олігархії з Малої Азії у Синопі.

Між іншим, головний сухопутній шлях на периферії Римської імперії з північного Єгипту через Палестинські околиці, Тиру (одне з головних міст Фенікії), Дамаскус та Антохію йшов до згаданої Синопи (Г. Гітон, Економічна історія Европи, стор. 15-17). Цим шляхом з купецькою валкою, мабуть, прибув і згадуваний на початку цієї розвідки апостол Андрій, який провадив місійну працю в східньому Причорномор'ї та Скитії (М. Чубатий, Історія християнства на Руси- Україні, стор. 45, 50).

Як відомо, назва „кіммерійці" є першою історичною назвою народу українських земель, головно північного Причорномор'я, куди (за Гомером) заблукав і легендарний герой Одіссей після збурення в останніх століттях другого тисячоліття до Христа відомого городу Трої — головної митної комори на торговельному шляху з Азії в Середземномор'я та на европейський континент. „Ім'я кіммерійців добре звісне з малоазійських джерел... це широке розповсюднення... якоїсь загальної назви, скорше географічної (подібно як це пізніше було зі скитами) могло бути чи греками чи може ще давніше їх попередниками в чорноморській торгівлі — фенікійцями або карійцями на Чорномор'є для означення тутешньої передскитської людности" (М. Грушевський, Історія України-Руси, том І, стор. 106-107).

Тут була мова про т.зв. часи бронзової доби, коли то була зруйнована сьомий раз Троя та починала поширюватись чорноморська торгівля, так що порти в Причорномор'ї набували великої ваги, за які було чимало війн на протязі тисячоліть, що продовжувалось і в середньовіччі. Отже, приблизно з останніх століть другого тисячоліття, тобто часів відомої троянської війни, Керченська протока була захоплена т.зв. „кіммерійцями" з Малої Азії, де вони втримували свої факторії для торгівлі з населенням українських земель. З цими факторіями — торговельними оселями зі складами різних південних товарів була принесена назва „кіммерійці" в північне Причорномор'я.

Згадані факторії, співпрацюючи з населенням українських земель, існували головно до приходу Геродотових „скитів" у VIII-VII століттях до Христа, тобто до початку т. зв. залізної доби на Україні, коли торгівля в Причорномор'ї сильно зросла, що спричинив великий приплив купців-промисловців головно з центральної Азії та Півдня. Болотної залізної руди на українських землях було доволі для виробу господарських знарядь (які заміняли дорожчі з бронзи), та всякої зброї, що було також поважним товаром на чорноморських ринках, а властивих завоювань на Україні не було аж до часів т.зв. мандрівки народів чи то радше кочових племен в кінці IV століття після народження Христа, тобто на переломі старинної доби й середньовіччя, коли то перестала існувати не лише Скитія чи то союз ранніх українських племен, але й Римська імперія.

Повторювання відомостей про невільничий стан на Україні, що тоді було особливо поширене в Греції, Геродот, мабуть, уподібнював уявою до того, що ділялось у гелленському світі, але це в родово-племінній системі на українських землях ще не могло бути. Вживання сліпих невільників у господарській праці, як згадує Геродот при виробі продуктів з молока, не є згідне з господарською рацією. Сліпий працівник є некорисний, бо потребує постійного нагляду й допомоги. Якщо було хоч би надмірне число воєнних полонених, то замість осліплювати, їх можна було продати на чорноморських ринках, де на невільників завжди був великий попит.

В дійсності між греками в північному Причорномор'ї й скитами ідеальних відносин, мабуть, ніколи не було. Грекам приходилось інколи платити податки, так що вони будували оборонні городи-міста, творили свої союзи в Причорномор'ї та числили на підтримку власної метрополії, а в пізніших часах шукали протекції Понтійського царя Мітрідата й Римській імперії. Тому згадані немовірні казкові оповідання могли давати й греки-колоністи в північному Причорномор'ї, або Геродот набув їх під час мандрівки по близькому Сході, чи може дещо й сам придумав, щоб розважити грецького читача новими фантазіями.

За археологічними відомостями,найстарші т.зв. скитські могили є на Кубані, куди в згаданому часі Геродотом, тобто VIII-VII сторіччя до Христа іранські чи то зі Сходу взагалі прибували комерсанти в східнє Причорномор'я, бо це вже був початок залізної доби на Україні, що спричинювало велике поширення торгівлі. До Кубані прибували навіть верблюжі каравани й повернулись з новим товаром через сучасний північний Іран на далекий Схід. Очевидно купецькі каравани мали й оборонні ватаги, що було потрібне не лише в старинній добі, але й в середньовіччі.

Пізніші скитські могили появились в західніх околицях Озівського моря, що підтверджує дальший розвиток торгівлі в залізній добі та ще більшої участи в ній комерсантів Сходу, які з місцевим праслов'янським населенням в північному Причорномор'ї входили також у політичну структуру, а не лише в господарське життя, яке постійно потребувало охорони. „Кінець кінцем сума всіх фактів і аналогій робить зовсім певним, що в наших степах були іранські елементи, і то як в підвласній людності, так і в зверхній скитській орді", тобто війську під проводом хана-князя чи короля (М. Грушевський, Історія України-Руси, том І, стор. 112).

„Територія ,яка належить українському народові.

(Закінчення на стор. 3)

Бенкет в 40-ліття мистецької праці В. Тисовського

В. Тисовський (третій зліва) із священством за головним столом. Справа стоїть М. Чорний.

У неділю, 21-го вересня, Школа кобзарського мистецтва в Ню Йорку зорганізувала товариський бенкет для вшанування 40-ліття мистецької праці Володимира Тисовського, колишнього члена Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка в Дітройті. Бенкет відбувся в українському ресторані, який знаходиться у відновленому приміщенні Українського Народного Дому в Ню Йорку. Координатором ювілейного свята був Микола Чорний, адміністратор Школи.

Після молитви, яку провів о. Тарас із католицької парафії св. Юра, М. Чорний представив осіб, які сиділи за почесним столом (по порядку): Остап Ґац, ред. Микола Галів, д-р Ігор Соневицький, о. протопресвітер Дмитро Савка, о. Тарас, В. Тисовський, о. протоієрей Володимир Базилевський, д-р Андрій Шуль, інж. Всеволод Силенко, М. Чорний. Координатор прочитав листи і телеграми, які прислали особи з Канади, ЗСА і Европи. З привітами виступили: о. протоієрей Базилевський, Микола Турецький, о. протопресвітер Савка, Юліян Китастий і п. Ґац.

Доповіді про музичну діяльність і творчий шлях В. Тисовського виголосили д-р Андрій Шуль і д-р Ігор Соневицький.

В музичній частині програми виступали: Олена Геймур (сопрано) і Юліян Китастий (бандурний супровід); члени ансамблю „Гомін Степів" (Микола Невмержицький, Іван Лехіцький, Дарка Лещук, Оля Ходоба, Ліда Чорна, Ксеня Йовик), бандурист Роман Левицький, Лаврентія Туркевич, (бандура і спів).

М. Чорний подякував п. Заліпському за технічне оформлення, п-і Чорній, та фотографам. Він передав привіт від Світового Товариства Бандуристів, від ансамблю „Гомін Степів", від Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка, від Школи Кобзарського Мистецтва, від усіх бандуристів, розсіяних по Канаді та Америці, та від себе. Потім М. Чорний подарував ювілятові малу символічну бандуру та побажав йому скорого повороту до здоров'я (вісім років тому ювілят став жертвою автомобільної катастрофи). В. Тисовський сердечно подякував усім за велику увагу до нього.

На закінчення прозвучало могутнє „Многая літа" в честь визначного українського співака, баса-баритона, октавіста Володимира Тисовського.

Бенкет пройшов у теплій товариській атмосфері.

Лаврентія Туркевич

50-ліття подружнього життя о. митрата Т. і А. Форостіїв

Отець митрат Т. Форостій і паніматка Анна.

День 5-го жовтня був пам'ятним у нашому Осередку св. Андрія в Норт Порті на Фльориді. Була це неділя, коли якраз минало 50 років відколи о. митрат Теодор Форостій і його паніматка Анна повінчалися. Свято-Андріївська громада, якій о. митрат служить уже пять літ, вшанувала ювілятів святковим обідом.

У неділю рано до Служби Божої стали о. митрат Т. Форостій і протоієрей о. Іван Куліш, зять родини Форостіїв, який є парохом православної церкви св. Михаїла в Гадсоні, Н. Й., який приїхав із дружиною й дочкою на цей ювілей. Читав Євангелію о. Іван, а проповідував о. Теодор. Після заамвонної молитви о. Іван відслужив короткий чин 50-літнього супружого ювілею для о. Теодора й паніматки Анни і дав їм благословення. Хор Осередку під диригентурою інж. П. Грабовича відспівав грімке многоліттєво.

По Службі Божій всі присутні з церкви перейшли до просторої залі Осередку, де господиня його Віра Люлька припняла паніматці корсаж із білих рож, а о. Форостієві й родині та довголітнім приятелям корсажі з білих гвоздик. Жіноцтво Осередку приготовило передобідню перекуску, а потому всі засіли за столи. Головний стіл був прикрашений відповідними до події скатертями, написами й китицями квітів. Біля хреста й горіючих свічок стояв український коровай, що його спекла п-і Братківська. За головним столом засіли ювіляти: о. митрат Т. Форостій і його паніматка Анна, а побіч о. Іван Куліш і його паніматка Аріядна й донечка Андрійка; довголітня приятелька родини Осипа Кулик, товариш молодечих років отця інж. Іван Слободян із дружиною Марією, диригент хору Осередку інж. П. Грабович із дружиною д-р Ярославою та голова Осередку св. Андрія Володимир Різник.

Голова Осередку попросив отців провести молитву й поблагословити їду. Він теж згадав про життєвий шлях ювілятів, які протягом 50 років разом сприймали не лише всі Божі добродійства, але разом сприймали й всі удари долі, яких не бракувало на їхньому життєвому шляху.

Отець митрат Т. Форостій і його дружина Анна — це діти українського подільського чорнозему. Він народжений у місті Грималові, а вона — в сусідньому селі Лежанівці. Народну школу кінчали в місцях свого народження. Отець митрат почав ходити до гімназії „Рідної Школи" в Грималові, але скоро польська влада розв'язала ту гімназію й він мусів закінчити студії в Тернополі, а матуру здавав у Львові. Запізналися наші ювіляти у потягу, що віз школярів з гімназії в Тернопіль на вакації. По закінченні гімназії молодий Теодор поїхав на теологічні студії до Праги а Анна Чорна до Львова на студії економії. Та закінчивши теологічні студії в Празі, богослов Теодор оженився перед висвяченням із дівчиною своїх молодечих мрій в Лежанівці якраз 50 років тому. Зразу ж виїхав Теодор до Праги й там молодого богослова висвятив на диякона православний Архиєпископ Савватій, що мав юрисдикцію на Карпатську Україну. Шість місяців пізніше, 1-го травня 1937 року, Арх. Савватій висвятив о. Форостія в сан священства.

Молодого священика Теодора запрошено на парохію в Сідней до Нової Шкотії в Канаді. Парохія була мала й бідна, бо ще не закінчилася депресія й не легко було молодому священикові вязати кінці. Як не легким було й життя пані добродійки, яка з соняшного й сухого Поділля опинилася в зимній і вологій Новій Шкотії. Часто хорувала й не почувалася добре. Та треба було терпіти й витримати.

І з якою радістю вони сприйняли вістку про те, що о. Форостія переносять до Ошави, Онтеріо. Але молоде подружжя не мало навіть грошей, щоб дістатися до нової парохії. На щастя, до них приїхали їхні знайомі, що їхали до Торонто і взяли їх і їхній невеличкий багаж до свого старого авта. І до сьогодні згадують вони обоє ту довгу дорогу горами й долинами тим старим автом по вибитих дорогах, а паніматка була вже вагітною.

Проте щасливо доїхали до Ошави й тут доля всміхнулася до них. Пані добродійка почувалася багато краще, бо кращий тут клімат, гарне й досить велике місто та велика українська громада й парафія. В Ошаві народилася їхня перша донечка Аріядна, а її хресним батьком був міністер Канади Михайло Стар.

Та не закінчилися одіссея тої священичої родини. Перед ними стелилася дорога до Америки, до найстаршої парафії св. Володимира в Чикаго, Ілл., яка відтак стала катедрою й цього року 19-го жовтня святкує своє 70-ліття існування й на яке запрошено о. митрата Форостія, як її колишнього пароха, який єдиний залишився в живих із своїх попередників і наслідників.

Після Чикаго родина Форостіїв переїхала до Пенсильванії до лемківської парафії в Бейкертон. Це вже був воєнний час і хоч часи були тяжкі, але о. митраті тут показався добрим господарем і давав собі раду з усіми проблемами й коли залишав парафію, то було відновлене приходство й в касі було кільканадцять тисяч долярів. У тій парохії Бог обдарував родину Форостіїв сином Зенком і донею Лялею Лідою.

Та скитання родини Форостіїв ще не закінчилося. Його призначили до парохії в Вілмінгтоні, відтак Карнегі, де він став деканом, відтак Ковтсвил, а звідти його призначили до парафії в Пассейку-Кліфтоні, Н. Дж., де вони працювали 19 років. Тут за його пастирювання побудовано нову прекрасну церкву в модерному візантійському стилі, яку видно з гайвею Гарден Стейт Парквей. В тому часі його наділено новими обов'язками — заступником голови Консисторії, відтак секретарем та капеляном Українського Вільного Козацтва, а митрополит Іоан за його відлану працю надав йому сан митрата, а відтак протопресвітера.

Але тяжка й відповідальна праця в великій парафії та Консисторії відбивалася негативно на здоров'ї о. митрата, він хворував й перейшов сім операцій, а коли вже не ставало сил відправляли Богослужения, він подається на пенсію.

Та Боже Провидіння хотіло, щоб родина Форостіїв мали приятеля інж. Кулика, дружина якого Осипа була товаришкою паніматки Анни. Коли інж. Кулик побудував собі хату в Зефиргилсі на Фльориді, то біля себе поставив і хату для своїх приятелів Форостіїв. Туди виїжджали вони щороку на вакації й туди виїхали на пенсію, щоб відпочити та прийти до здоров'я. Кілька місяців спокою й відпочинку в теплій Флориді й о. Теодор затужив за священичою й громадською працею, до якої привик протягом цілого свого життя. В той час росла соборницька й екуменічна українська громада в Норт Порті і в околиці, й про неї багато писалося в пресі. Головою тої громади був знайомий Осипи Кулик ще із студій у Празі, якого вона захотіла відвідати. І вибралася вона з о. Форостієм і його дружиною на відвідини. В час розмов голова Осередку св. Андрія запропонував, щоб о. Теодор перенісся настало до Норт Порту й тут міг би служити громаді, бо вона вже була досить велека, а не мала сталого священика. Принагідно відправляли Служби Божі священики обох віровизнань, що приїжджали сюди на лікування чи вакації. На протязі кількох тижнів о. Форостій приїжджав і відправляв в Осередку Служби Божі й чимраз більше членів почали просити о. Форостія, щоб він переїхав настало до нас, коли вони побачили, як гарно о. митрат відправляє й які глибокі і надхненні проповіді голосить, в яких він вміє поєднати релігійне з національним. І дали себе переконати. Знайшли купця на свою хату в Зефиргилсі, а собі купили хату напроти Осередку.

І ось п'ять років служить о. митрат Форостій громаді. Він і його дружина стали не лише членами Осередку, але й його фундаторами. Паніматка вже кілька років працює в бібліотеці Осередку. Ми здобули не лише священика для громади, але збагатили двома прикладними членами для Осередку св. Андрія.

Марійка Тесарович відчитала численні привітання, між якими була телеграма від колишнього міністра Михайла Стар-Старчевського, від Марії Юзик з Оттави, від д-ра Михайла й д-р Тамари Наболотних, від мистецької референтки Осередку Міри Повх із Золотої Осени біля Союзівки, віршований привіт від о. прот. Олександра Костюка з Канади, протопресвітера о. Селепини, сватів, від багатьох друзів.

Атракцією ювілею було, коли преставниці жіноцтва Осередку привезли на двох візках перед головний стіл п'ять тортів і подарунки від усіх присутніх для ювілятів.

До речі, протоієрей о. Іван Куліш у своєму слові, між іншим, дуже похвально висловлювався про Осередок св. Андрія, бо він вперше на Фльориді й не сподівався, що українські сеньйори могли зорганізувати таку гарну громаду й поставити такий великий Осередок із залею, бібліотекою, крамничкою, кухнею й церквою-каплицею та ще приготовляються цього року розпочати будову 45 апартментів на площі Осередку для членів сеньйорів.

На закінчення о. протопресвітер Теодор із зворушенням подякував управі й членам Осередку за таку милу несподіванку для нього й його дружини.

Святковий ювілейний обід закінчено молитвою й многоліттєвом ювілятам.

Володимир Різник

Геродот...

Закінчення зі стор. 2.

починаючи від найстаршого кам'яного віку — палеоліту — й до наших часів, ніколи не залишалася пусткою... Культурна тяглість на українських землях не переривалася ніде, ніколи. Так характеризує історичний процес на території України один із видатніших археологів України, проф. Петро Курінний" (Н. Полонська-Василенко, Історія України, том І. стор. 41).

За підсумками археолога А. Тереножкіна в „східних слов'ян", для українців (званих скитами в античних джерелах), розвоєвою етнічною базою були трипільські племена. Безперервний, органічний розвиток їхньої культури, що з ходом тисячоліть не раз змінювала свій матеріяльний вияв, можна добре простежити через культуру чорнолісько-білогрудівську ранньої залізної доби, хліборобську т. зв. „скитів-орачів" Геродота, розвиненої залізної доби, та „полів поховань" римської доби аж до ранньослов'янських та княжих часів" (Я. Пастернак, Археологія України, стор. 539). А згадувана велика торгівля старинних часів у північному Причорномор'ї була дещо подібна до середньовічної у Києві з купцями різних країн, включаючи Сходу і Півдня, частина яких асимілювалась на протязі століть та входила зчасом у слов'янську спільноту українських земель.

Проситься не відсилати книжки

Адміністрація Видавництва „Свобода" повідомляє, що висилка книжки „Пам'ятаймо про Вінницю!" пера св. п. ред. Андрія Драгана всім передплатникам щоденника „Свобода" закінчилась.

Адміністрація просить, щоб особи, які не зацікавлені цією книжкою, не повертали її до адміністрації, бо це обтяжує її це додатковими поштовими коштами, а натомість передали книжку „Пам'ятаймо про Вінницю!" іншим особам, зокрема тим, які не є передплатниками „Свободи".

Гуцульське...

(Закінчення зі стор. 2)

які тоді не було антибіотиків ані „чудо-ліків".

Мавши поліглотичні обдарування, вивчив тоді 12 мов, якими володіє досьогодні. Завдяки професійним досягненням його найменовано експертом судової медицини в польському апеляційному суді. Брав активну участь як делеґат у міжнародних лікарських конференціях, де виголошував доповіді. Став членом канадських і американських лікарських асоціяцій.

До Канади прибув з дружиною Розою в 1949 році, врятувавшись перед голокостом. Був із дружиною й єдиною донькою запроторений до ґетто в Коломиї, де перебув від 1941 до 1943 року. Належав до цих кількох жидів-спеціялістів, яким дозволено виходити з ґетто для ляборатоpійно-дослідних і дерматологічних праць з уваги на епідемію в місті.

Знайомство з багатьма місцевими громадянами допомогло йому врятуватися від смерти. Однієї ночі вдалося йому втекти з ґетто. Незаможне гуцульське подружжя дало їм притулок викопавши під кухонною підлогою секретну схованку. Там вони провели 14 місяців, харчуючись картоплею та водою. Недоїдання змінило їх до невпізнаности.

Совєти знайшли їх у 1944 році і віддали до шпиталю. Після видужання нова влада доручила йому лікарську опіку над місцевим населенням, але він висловив бажання перенестися до Букарешту. Там допомагав сиротам із концтаборів і жертвам голокосту.

В 1947 році Вассерман переїхав до Ріо де Жанейро. Там студіював тропічні недуги. Згодом перебрався до Параґваю, а в 1949 році еміґрував до Канади.

Його малярські олійні й акварельні картини та графічні ескізи зображують важливіші моменти з історії медицини, сцени знущань нелюдів над невинними жертвами та елеґійні моменти померклого світу, який пішов у забуття. Зокрема сповнені насолоди є захоплюючі картини з життя карпатських верховинців-гуцулів.

Переклав: В.Б.

Ще про...

(Закінчення зі стор. 2)

маганням". У сімдесятих роках цей закид примінювали противники Патріярхату до патріярхальних діячів, нині його пришивається політичним особам, групам, які в ході подій прийняли плятформу Патріярхату. Це лихословіє взяте із словника протилежних собі полемістів. Воно неприємливе для людей, які дорожать кожною особою, що пристає до змагу за великі українські справи. В статті Миколи Бараболяка примінено термінологію міжпартійної української полеміки на окреслення прикмет українського „воюючого фундаменталізму", причіпаючи йому „антиіндивідуалізм", що відкидає „раціонал" протилежної думки і уважає критицизм „непатріотизмом", а собі приписує непомильність. Стараючись бути чесним, я скажу, що ці прикмети, наклони „атакують" всіх людей на світі, бо „нема людини без гріха" і не годиться уживати таких аргументів в дискусіях на поважні теми.

Микола Бараболяк утруднив полеміку із його статтею, бо порушив в ній кілька тем; про мусулмансько-фундаменталістичне наставлення до чужинців в арабських країнах, про жидівських „хуситів", без яких, на мою думку, жиди пропали б і про українських фундаменталістів, без яких українська Церква,а з нею і нарід не були б пережили тяжких переслідувань окупантів України. Це добре вловила Москва і тому кинула свою державну дипломатію і пропаганду патріярха Пімена для здобуття міжнародно-церковного визнання ліквідації Берестейської унії, як правної основи існування Української Католицької Церкви, яка своїм фундаменталістичним, тобто релігійно-патріотичним характером посилює нарід і ставить перешкоду Москві для духового поневолення України. Тому дуже противним українській психіці є твердження в статті Миколи Бараболяка що, „найприкрішим наслідком українського фундаменталізму є змішування в ньому релігійно-духовного і патріотично-політичного є те, що коли метою нашого руху мало б бути здійснювання щоб „усі були одно", то воно далі ділить нас і поширює роздвоєння не тільки між вірними, але навіть владиками, воно доводить до більшого відчуження між православними і католиками. Православні уважають той рух троянським конем у намаганні „навертати" їх. Це знову ж нова окрема тема, відносно поєднання не пишу про неї в цій статті, в якій я головну увагу присвятив полеміці із поглядом Миколи Бараболяка про український фундаменталізм. В дискусії про поєднання, вживання слова „навертати" є неправильне, бо православні українці мають таку ж спасенну віру як католики, що врешті визнає Римська Католицька Церква, та на жаль не всі українці, а про „троянського коня" відносно поєднання в нинішньому часі наявности церковної діяльности говорять хіба зумисні противники Христового, „щоб усі були одно".

Порівняння синтези українського національного світогляду і українського релігійно-церковного світосприймання з мусулманським світоглядом, із вказанням на жорстоку практику Хомейні, не є на місці. Мене дивує, що Микола Бараболяк, науково не обґрунтував своїх тверджень відносно дуже важливих питань української проблематики, порушених ним в його статті. Критика його неназваних політичних людей за те, що вони перейшли на „церковне поле" з уваги на невдачі на політичному відтинку також тематично невдало долучена до теми про український фундаменталізм. А переставлення якщо таке сталося, то це нормальне для людей з активною натурою виявляти свою діяльність у новому середовищі, де вони бачать там користь своєї праці для свого народу.

Закінчення статті Миколи Бараболяка дивне. Він пише: „А вже найістотніше оце: Фундаменталізм (читай український) має вічі, звернені до Сходу' а нині нема іншого 'сходу' як той російський..." „Звідкіля взялось це Москві угодне ствердження? Чи автор не бачить поза шкаралущею — переходовою силовою російською окупацією поневолених народів, між ними і України, їх власної культури віровизнання, іншої, як це пропагує московський патріярх Пімен, вповні підтриманий російськими націоналістами, символом яких є Кремль? У Східній Европі є російський і неросійський „сходи", і український „схід" віддавати Росії є гріхом. Очі українських фундаменталістів звернені до українського „Сходу", який зберігає Українська Церква, вірні-діти якої свідомо йдуть на муки за своє благочестя впродовж повних 40 років. Не бачити змагу цього українського „Сходу", який простягає молитовні руки до західнього Патріярха-Папи і до християнського Заходу, це хіба переочення, а теза про звернення очей українських фундаменталістів до „російського сходу" кривдить їх усіх, названих тут і неназваних, між ними і мене, що теж бажає щоб Святе Письмо впливало на мій нарід. Воно бо наймудрішою книгою з усіх, які я прочитав протягом 50 років за вийнятком років ув'язнення поляками та в чотирилітньому „університеті" в німецьких кацетах.

З глибоким сумом повідомляємо, що після затяжної хвороби на 85-му році життя в лікарні Ню Йорку, 20-го жовтня 1986 р., о год. 6-ій ранку упокоїлася

бл. п.

ДАРІЯ ДУТКА

ПАНАХИДА в похоронному заведенні П. Яреми о 7-ій год. вечора в вівторок, 21-го жовтня 1986 р.

ПОХОРОН в середу, 22-го жовтня 1986 р. в год. 9-ій ранку в укр. православній церкві Пресв. Тройці, Брум вул. в Ню Йорку на укр. православнім цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., в середу, 22-го жовтня 1986 р. о год. 12-ій дня.

Горем прибиті:

дочка — ЛІДА КОВАЛЬ з родиною

внучка — БОГДАННА з мужем ГЕНАДІЄМ та сином-правнуком ГРИГОРІЄМ

— в Україні

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА існуючі конфлікти між урядом Філіппін і комуністами, які втримують підпільну армію в числі біля 16,000 вояків і час від часу нападають на військові з'єднання, президент тієї держави Коразон Акіно погодилася особисто зустрінутись з керівниками так званої „нової народної армії". Вона вважає, що без переговорів з комуністами не може бути миру на Філіппінах і не можна буде розпочати процесу відновлення і розбудови філіппінської економіки. Комуністи високо оцінили жест К. Акіно, яка наказала звільнити з тюрми дружину головного командира повстанської армії і її охоронця.

Невтомний...

(Закінчення зі стор. 1)

диках підтверджують ці слова, і ми бачимо, що ці непосидющі молоденькі британці, за прикладом свого престолонаслідника принца Чарлза, не сидять на місці, а постійно подорожують (принц Чарлз також любить танцювати українські танці, про що ми знаємо з відомої світлини з 1985 року, яка обійшла всю українську пресу діяспори в той час!).

Ансамбль Степана Чупляка" часто виступає перед королівською родиною, та й взагалі по всьому острові Англії, і скрізь втішається величезним успіхом, а преса не шкодує цим молоденьким людям і їхньому талановитому й наполегливому керівникові найвищих слів похвал — впрост ентузіястичних оцінок, що аж дивно, коли береш до уваги відому англійську стриманість і опанованість. Ця група отож мусить „чимось брати" за душу і серце навіть „холоднокровних" англійців. Що ж тоді й говорити про „емоційних" українців, які вітали цю танечно-співочо - музичну групу впрост оваційно вже на терені Західньої Европи.

Група танцюристів з „Ансамблю С. Чупляка".

Про приїзд „Ансамблю Степана Чупляка" найраніша вістка була тут поміщена вже в лютому місяці цього року.

Концерти, що їх, — як сказали,— запляновано 17, розпочинаються 6-го листопада виступом у Вінніпегу, звідти через Йорктон (7-го листопада), Саскатун (8-го листопада), Едмонтон (9-го листопада), Чикаго (11-го листопада), Дітройт (12-го листопада), Клівленд (13-го листопада) — до Нюарку (14-го листопада), Філядельфія (15-го листопада) і нарешті 16-го листопада до Ню Йорку, щоб звідси податися до Кергонксону, на Союзівку (17-го листопада) і до Пассейку (18-го листопада). А далі через Рочестер (19-го листопада), через Баффало (20-го листопада) — знову до Канади: 21-го листопада — Монтреаль; 22-го листопада — Гамилтон, і останній виступ — концерт у Торонто 23-го листопада, звідки полетять домів ноттінгґамці.

Всі виступи відбуваються під протекторатом Ради у Справах Культури при Світовому Конґресі Вільних Українців, а по різних місцевостях — під егідою різних комітетів, мистецько-культурних і громадських організацій та установ. Серед цих спонзорів бачимо і відомий хор „Думку" з Ню Йорку, що вже запрошений виступити у концерті 1000-ліття Хрищення України-Руси в Лондоні в 1988 році; бачимо різні об'єднані комітети та Ради танцювальних ансамблів, як у Рочестері, й у багатьох інших містах.

Маестро Володимир Луців розповів, що цим турне він завершує „20-те міжнародне турне", які він організував за час своєї невтомної культурної діяльности, що триває вже 40 років. Для нього бо служити українській культурі — це „совість і наказ". Тепер же він журиться лише однією річчю, що ми — українці — поділені, а варт було б, „щоб усі інституції, всі українські організації великодушно попирали-підтримували всі культурні українські національні прояви". Таке об'єднання навколо чогось унікально-гарного до нас наближається ось такими концертами, наприклад, як оці нещодавні кільканадцять виступів „Журавлів", а тепер — як оці 17 виступів Ансамблю С. Чупляка з Ноттінгґаму. Вони скрасили і скрашують для нас осінь цього 1986 року, і таких концертів українці на поселеннях не сміють пропустити.

Перший добродійний концерт

Замість робити збірку, розсилати квитки на льотерію, бити в амбіцію добродіїв обіцянками почесних титулів, управа Української Спадщини й Музею Каса Лома в Торонто влаштувала в неділю, 21-го вересня ц. р. концерт, сивши до участи в ньому найкращі сили нашої льокальної мистецької орбіти. Хоч усі ці „найкращі" живуть у нашому місті ввесь час, окремо виступають на різних імпрезах від часу до часу, одначе вперше всі виступили разом. Результат – блискуча імпреза, унікальна, незабутня.

Відкрила імпрезу голова Української Спадщини і Музею Каса Лома Леся Ґреґорі. Провадила імпрезу і кидала поцілунки та шпильки до вчорашніх днів пані „Ту бай ФОР" — Я.

Виконавці. Андрій Дудич, баритон. Носить у душі музику. Він співав, а всі були думками на сцені і слухали, як через них перелітала пісня за піснею. Танцювальний ансамбль: Арета Андерст, Тамара, Тарас, Юрій Павлюки, Гануся Падик, Софійка Підлісна, Славко Морох, Віктор Степовий — відтворили три композиції до мелодій народних пісень. Була форма, був дух, була техніка. Що ще треба.

Автор Володимир Довганюк, відомий із своїх інтерпретацій Гриця Зозулі, викликав універсальні емоції своїм драматично-теплим і характерним виконанням монологу за фейлетоном М. Понеділка „На актуальні теми".

Тріо „Верховина" під мистецьким керівництвом Олени Глібович у складі Надії Коханської, Оксани Макогон, Богданни Ігнатович чарівно співали, чарівно виглядали і мали прекрасний зв'язок з публікою. Спів — об'єднуюча сила, місія, притягає родини, навіть нації до спільного порозуміння. Тріо „Верховина" з цією місією ніколи не розлучається.

Іванна Карасевич — акторка сцени, радіо, телевізії, співачка, інтерпретаторка. Співала пісні з артистичним магнетизмом, своїм власним стилем, кипіла життям. Карасевич уміє так співати, щоб пісні „ставали на пальці і підіймалися". Публіка дуже спонтанно її сприймала. Іванка має безмежну живучість і вміє носити гарний одяг.

Піяністи — акомпаньятори: Зеня Кушпета і Михайло Буб'а. Обидвоє мистці високої кляси. Хоч вони були обмежені тільки до фортепіянового супроводу, одначе з під їхніх пальців музика плила, як срібло, експресивно, емоціонально, але з великою увагою до солістів і до співу.

Публіка. Дорога мила, симпатична, прекрасна, зичлива. Її реакція, аплодисменти (не гнівайтеся на мене за це слово, але воно є в усіх словниках, навіть у передвоєнних, старокрайових!) спонукували, щоб виконавці розсипали іскри, чар, гумор.

З публіки наплили чотири датки на Фонд Української Спадщини і Музею Каса Лома: Леся Ґреґорі — 100 дол., Іванна Левицька — 100 дол., Петро Сімовський з нагоди одруження сина — 250 дол., Тетяна і Ярослав Романишини — 500 дол.

Існування Української Спадщини і Музею Каса Лома залежить від добродіїв, відвідувачів, від невтомної праці щирих, відданих добровольців і управи, що нею в цю пору є Леся Ґреґорі — голова, Влодзя Лучків — заступник голови і куратор, Іванна Кушпета – секретар, Дзвінка Максимець — скарбник, Марія Негрич, Ірина Мороз, Іван Манастирський — контрольна комісія. Управа вирішила кожного року влаштовувати добродійний концерт. Всі погодилися, що це дуже добра ідея.

Віра Ке